

DARBININKAS

Vol. LVIII Nr. 44

Penktadienis - Friday
Lapkritis - November 2, 1973

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N.Y. 11221

15 centų

AR PREZIDENTAS NIXONAS IŠSILAİKYS?

Prezidentas Nixonas visada turėjo įtampą su Kongresu, niekada įtampa nebuvo tokia aštri kaip pereinant savaitę ir dabar. Konflikte iniciatyvą perėmė Kongresas, ir prezidentas mėgėna gelbėtis kompromisais, kapituliacija atskirais punktais, iš kitos pusės dramatiškais manevrais, savo galią rodydamas.

Prezidentas kapituliavo dėl vadintųjų prezidentinių įrašų perdavimo teisėjui Siricai. Paskelbė, kad vietoj atleisto iš vyr. prokuroro pareigų Cox bus paskirtas naujas prokuroras Watergate bylai tęsti.

Šios prezidento nuolaidos jau neapatenkino opozicijos. Sen. Mansfieldas ir kiti pasisakė, kad tokį prokurorą skirtų ne prezidentas, kuris pats turi būti tiriamas, bet Kongresas ar teismas.

Reikalavimai, kad pats prezidentas pasitrauktų iš pareigų kaip Agnew iš viceprezidento pareigų, susilaukė prezidento Nixono griežto — ne. Bet Kongresas jau pradėjo rinkti argumentus už pareiškimą prezidentui Nixonui nepasitikėjimo.

Kokie tie argumentai? Svariausias argumentas, kad prezidentas dedasi esąs aukščiau už įstatymus ir nevykda teismo sprendimų. Iš šio kaltinimo Nixonas išmanevravo "kapituliacija" — sutikdamas perduoti teisėjui Siricai įrašus.

Kaltinimai, kad prezidentas sabotuoja Kongreso nutarimus ir jau 10 jų vetavo, neturi teisinės reikšmės, nes tai daroma įstatymų keliu, ir Kongresas turi galią vetuoti panaikinti.

Kaltinimai dėl piniginių malversacijų, dėl valstybinio pinigų vartojimo Nixono asmeniniam namam įrengti, dėl pinigų ėmimo iš milijonierių rinkimų rei-

kalam — vis nebaigti tirti ir neįrodyti.

G. Meany unijų kongrese paskelbė naują kaltinimą — Nixono emocinis gyvenimas nesąs pastovus. Tai jau kaltinimas panašios rūšies kaip Sovietuose,

LIETUVIŠKOJ VEIKLOJ

— Gerald R. Ford, būsimasis viceprezidentas, atsiuntė dr. Bobeliui sen. Jackson rezoliucijos reikalavimą, kuriame prižada rūpestingai apsvastyti šį reikalą. Kongresmanas Ford pritaria, kad kiekvienas Sovietų Sąjungos pilietis turėtų teisę laisvai emigruoti be aukštų mokesčių, kuriuos kongresmanas Ford smerkia kaip išpirkimus.

— Senatorius Richard Schweiker atsiuntė Amerikos Lietuvių Tarybai kopiją Congressional Record, kur yra jo pareiškimas už Radio Free Europe ir Radio Liberty finansavimą. Pareiškime sen. Schweiker stipriai pasisako už šių stočių taip svarbią veiklą ir ragina savo kolegas senatę greitai patvirtinti jų finansavimą.

— Kongresmanas Edward J. Derwinski, atsiliėpdamas į Altos pirmininko dr. Kazio Bobelio, laišką, prašant paramos senatoriaus Jackson rezoliucijai nedidinti prekybos su Sovietų Sąjunga, kol nebus leidžiama laisvai emigruoti iš Sovietų Sąjungos, viešai perskaitė šį laišką Atstovų Rūmuose ir įtraukė į spalio 12 Congressional Record. E. J. Derwinski gerai supranta pavertę tautų problemas ir visada stipriai kovoja už visų žmonių teises.

— Vysk. A. Deksnys su kun. Anastazu Valančiumi lanko lietuviškas sesules Ingembohle, Šveicarijoje. Lietuvių seselių Šveicarijoje dar yra 34.

— Brazilijoje, Sao Paulo mieste, rugsėjo 16 posėdyje P. Amerikos lietuvių V kongreso organizacinis komitetas. Suvedus pajamų ir išlaidų balansą, gautas 800 dol. vertės perteklius buvo paskirtas informaciniam leidiniui portugalų kalba. Jo paruošimui ir išleidimui rūpinis posėdy sudaryta speciali komisija: J. Valavičius, prel. P. Ražginskis, H. Nadolskis, H. Valavičius, H. Mošinskienė, kun. A. Saulaitis, S.J., Alg. Idika.

— "Tablet", Londono katalikų laikraštis, išspausdino gana didelį straipsnį apie Lietuvos katalikų Bažnyčią bei Vatikano ir Sovietų Sąjungos santykius.

Gyventojų sudėtis Rygoje, Vilniuje, Taline

Estų informacijos šaltiniai praneša tokias žinias apie gyventojų skaičių bei sudėtį Baltijos sostinėse šiuo metu.

RYGOJE

Viso gyventojų 731,831.
Rusų 42.75 proc.,
latvių 40.87,
žydų 4.18,
baltgudžių 4.11,
ukrainiečių 3.46,
lenkų 2.37,
lietuvių 0.91,
estų 0.20,
kitų 1.15.

VILNIUJE

Viso gyventojų 372,100.
Lietuvių 42.77 proc.,
rusų 26.46,
lenkų 18.34,
baltgudžių 6.50,
žydų 4.43,
ukrainiečių 2.51,

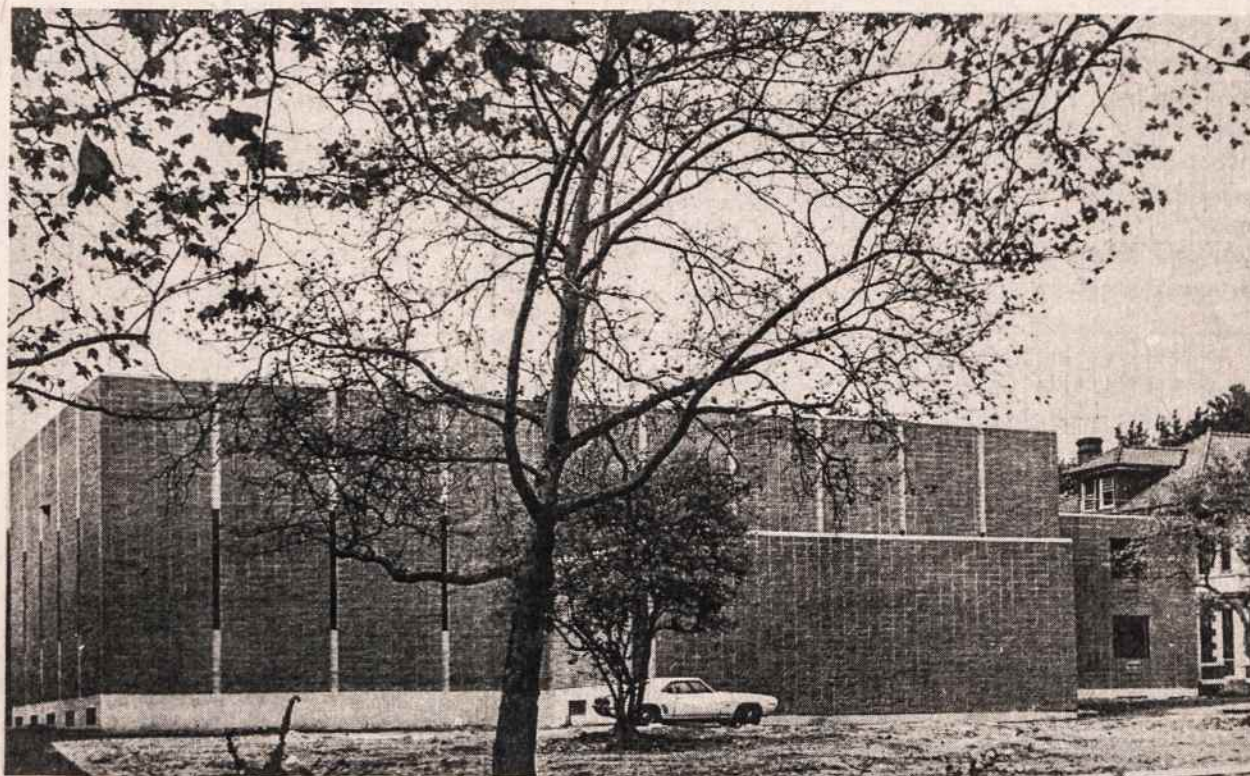
kurie tuoju gabenama kaltinamąjį į psichiatrinis namus.

Esminis kaltinimas gali būti prezidento dalyvavimas Watergate aferoje. Lig šiol tai neįrodyta. Bet gal tai galės įrodyti prezidentinio pokalbio įrašai. Dėl to ir norima tų įrašų.

Kaltinimai labiau pagrįsti ne teisiniu pagrindu, bet moraliniu bei opinija. O ta opinija sudaryta prezidentui labai jau nepalanki. Pagal anketas 44 proc. reikalauja pareikšti prezidentui nepasitikėjimą, 43 tam priešingi. Pritarimas prezidento linijai nukri-

tęs žemiau kaip 30 proc. Nixono agresyvi prigimtis prasiveržė ir paskutiniame pasikalbėjime su spauda, ir jo nominuotas viceprezidentas Fordas turėjo prezidento apgailestavimą dėl to pareikšti. Dideli Nixono dėmėjai buvo etninės grupės. Ir jos ima atšalti, kai jis nubraukė Kongreso skirtas sumas etninėm kultūrom paremti.

Prezidento Nixono krizė didelė. Tačiau ligšioliniai argumentai prieš jį nerodo, kad nepasitikėjimo pareiškimas jam galėtų būti greitai padarytas.

Taip atrodo jau pastatytas Kultūros Židinys dabar. Dešinėje matosi vienuolyno kampas ir senasis Židinys. Nuotr. P. Bivainio

KYLA BALSAI UŽ HUMANITARINIUS MOKSLUS

Žiūrint iš artimos perspektyvos mūsų laikai atrodo nepakartojami, nepalyginami su praėjusiais. Ir tai yra tiesa, bet ne absoliuti. Nė viena generacija negali būti sutapatinama su praėjusiomis. Ir vis dėlto galima tvirtinti, kad ir kiekviena praeities generacija apie savo nepakartojamumą lygiai taip galvojo. Vadinas, vienu atžvilgiu — nėra nieko tapataus, kitu atžvilgiu — nėra nieko naujo.

Šiuo laiku švietimo sritis rodo tendenciją tapti taip praktiška šiaurės Amerikoje ir kitur, kaip niekad. Pedagogų konferencijose dabar pirmuoju smuiku groja praktikai, tikina, kad reikia keisti švietimo programą "iš pagrindų", išmetant iš mokymų dalykų tuos kursus, kurie nelaiduoja darbo, tarnybų. Grįžę iš tokių sąskrydžių kolegijų vadovai ar jų įgaliotiniai karštai skatina tos rūšies reformas.

Ir pačių studentų pagrindinis troškimas visų pirma savarankiškai atsistoti ant nuosavų kojų įtaigoja kolegijas "supraktišketi". Kitaip, t.y. programą apkraunant tradiciniais filosofijos, religijos bei humanitariniais dalykais, kolegijos finansinė kšėnė prakiūra: studentai nesirenka nepraktiškų kursų ir nemoka mokslapinių. Tad dabartinės kolegijos plečiasi sveikatos ir biznio programomis (Nursing and Business Administration) humanitarinių mokslų (Arts and Sciences) sąskaita.

Tačiau švietime ima rodytis ir kita tendencija: asmenybės ugdymo.

Malonu pastebėti, kad šias tiesas ir šiuo metu išreiškia dažnas pedagogas ne tik garsiuose universitetuose, bet ir mažose kolegijose, pvz. vad. Community College, kurių amerikiečiuose paskutiniaus dešimtmeciais pridygo beveik kaip grybų. Štai — Tomas A. Michalskis, antros ar trečios kartos lietuvių kilmės amerikietis, Erie Community kolegijos humanitarinių mokslų fakulteto dekanas pavaduotojas, tarp kita ko, rašo savo kolegijos laikrašty ("Why Liberal Arts", The Element, September 11, 1973):

Daugelis baigusiu humanitarinius mokslus keturmetėse kolegijose dabar pumpuoja benzina automobilių taisyso stotyse ir apgaili, kad neklausė praktiškų pedagogų patarimo dar vidurinės mokyklos suole. O kai aštuoniolikmečiai jaunuoliai staiga patampa registruotais balsuotais, jie nėra pribrendę jokiai atsakomybei, bet tikisi, kad kokio 23 min. ilgio televizijos programa juos paruos išspręsti visas visuomenės nelygybės ydas...

Toliau autorius pastebi, kad juo didesnė technologinė pažanga, tuo labiau amsu bus aprėžtas politinės bei socialinės sistemos varžtų: dirbąs fab-

Arabų rūpestis:

SU KIEKVIENU KARU TERITORINĖ EKSPANSIJA

Dabar jau paliaubos tame 25 metų kare, kuris nuščiūva ir vėl atsinaujina. Arabai susirūpinę, kad su kiekvienom paliaubom reikišiai Izraelio teritorinė ekspansija, nelyginant didžiosios Sovietų Sąjungos.

Izraelis vis plečiasi. Monitor korespondentas taikliai pastebi, kad nuo 1967 karų pradžios Izraelis išsiplėtė į 7 kartus didesnius plotus, nei 1948 gegužės mėn. naujos valstybės gimimo metu jam buvo skyrusios J. Tautos.

Sionistų vizija:

Britų istorikas Arnold Toynbee, priešingas Izraelio ekspansijai, priminė pasaulio sionistų kongresą 1919, kuriame buvo rodoma "didžiojo Izraelio" vizija. Joje buvo skiriamos Izraeliui sritys, kurių ir dabar dar Izraelis nekontroliuoja; sakysim,

pietinis Libanas su Sidono uostu ir Jordano upės abudu krantais — rytinis ir vakarinis.

Ginklas sprendžia:

Kai Palestina buvo dar Britų mandate, 1947, plotas buvo 10,452 kv. mylių su 1.3 mil. arabų ir 700,000 žydų. Pagal Britų vyriausybės informacijas arabam priklausė 93 procentai žemės, žydams 7 proc.

J. Tautos, kurdamos Izraelio valstybę, 1947 Palestiną padalino į arabų ir žydų valstybes, žydams atiduodamos 55 proc. žemės. Tada arabai protestavo. Britai atsakė nutarimą įvykdyti. Įvykdyti ėmėsi sionistų partizanai 1948 balandžio mėn.

Kai Izraelio valstybę pripažino J. Valstybės ir Sovietai (1948 geg. 15), arabai griebėsi ginklo. Rezultatas — šimtai tūkstančių Palestinos gyventojų buvo išvaryti iš savo buveinių. Taikos derybose liepos 18 Izraeliui teko 700 kv. mylių iš arabų valstybių. Arabai gavo apie 170 kv. mylių iš Izraelio. Taigi mainai buvo Izraelio naudai.

Kolonizavimo politika:

Po arabų — Izraelio paliaubų 1949 Rhodes Izraelio kariuomenės veržėsi į Negevo dykumą. Užėmė arabų vietovę prie Aqaba įlankos. Buvo įsteigtas Izraelio uostas Eilat.

Tiesioginėse arabų — Izraelio derybose Lausanne 1950 Izraelis pasižadėjo vykdyti J. Tautų nutarimą — gražinti Palestinos bėglius. Už tai jis laimėjo priėmimą į J. Tautas. Tačiau po paliaubų Izraelis pradėjo kilnoti savo kolonistus į Al-Auja zoną, kuri buvo nutarta laikyti demilitaruota zona. Apie 70,000 palestiniečių buvo išvaryti iš Al-Auja, o J. Tautų stebėtojai pasitraukė prieš inkorporuojant šią sritį į Izraelio teritoriją 1955.

Tarp 1950-1966 Izraelio kolonistai didėjančiu tempu buvo keliami į demilitaruotą zoną, kuri buvo sutarta paliaubose tarp Izraelio ir Sirijos. Izraelis atsigaubeno traktorius, bet juos sutiko Sirija šūviais. Kilo eilė pasienio incidentų tarp Izraelio ir Sirijos.

Tai nebuvo atsitiktiniai susidūrimai. Tuometinis min. pirm. Ben Gurion viešai pripažino, kad Izraelis turi vilties išlaikyti savo rankose užimtas Sinajaus vietas ir Gaza ruožą, kurie prieš 1948 buvo Egipto valdomi.

Tarptautinis spaudimas Izraeliui

J. Tautų spaudžiamas, Izraelis pasitraukė iš Sinajaus, gavęs garantijas laisvai naudotis Raudonąja jūra. (Paskiau tas garantijas atšaukė Nasseris!).

Prezidentas Eisenhoweris taip pat reikalavo, kad Izraelis atiduotų ir Gaza ruožą. Jis grasi- no panaikinti mokesčių laisvę sionistų fondui, organizuojamam Amerikoje, ko nedrįso nė vienas kitas prezidentas. Izraelis pasitraukė.

1967 metų kare Izraelis vėl užėmė Gazą ir Sinajų, o taip pat ir Sirijos Golan aukštumas, Jordano vakarinį krantą, arabų rytų Jeruzalę, konfiskavo šimtus tūkstančių akru arabų žemės. Jokia svetima vyriausybė šių nusavinimų nepripažino.

Ketvirtas karas ekspansijos nestabdė

Ketvirtas karas arabų pradėtas tam, kad būtų gražinta Sirijai Golan aukštuma, Egiptui Sinajus ir kad būtų gražinti į savo buveines Palestinos tremtiniai, kaip buvo nutarta daugybei rezoliucijų.

Kaip po šių paliaubų bus su teritorine ekspansija — neaišku. Bet faktas, kad ir šiame kare Izraelis savo valdomas teritorijas paplėtė Sirijoje ir vakariniame kanalo krante. Bet jeigu ši teritorinė ekspansija nebus sustabdyta, neišvengiamas bus penktas ir šeštasis karai. Karai tarp 3 mil. Izraelio ir 42 mil. arabų.

Dr. Antanas Musteikis,
Buffalo, N. Y.

Savaitės
įvykiai
X. 22-29

Užsienio politikoj stipriausia įtampa buvo tarp Sovietų ir Amerikos dėl Sovietų numatytos siųsti kariuomenės į Egiptą, kai Izraelis, laudydamas paliaubas, užėmė naują teritorijos dalį ir atkrito Egipto 3 korpa, 15-30,000 vyrų, nuo tiekimo iš Kairo. Prezidentas Nixonas paskelbė tada kariuomenei aliam padėti. Sovietai susilaikė. "Detente" buvo išgelbėta.

Viduriniuose rytuose vykdamant paliaubas numatyta pirmiausia pasikeisti belaisviais. Izraeliui esą 400, egiptiečių bei syriečių 7,000. Jungtinių Tautų karinei delegacijai tarpininkaujant Izraelis sutiko praleisti iš Kairo apsuptam 3 korpiui 100 sunkvežimių maisto, vaistų.

Derybos dėl taikos numatomos ilgos, o tuo tarpu paliaubų sutartis, kurioje numatyta, kad Izraelis pasitraukia į 1967 sienas, vis tiek nevykdoma.

Baltieji Rūmai linę susilaikyti nuo reikalavimo, kad Kongresas pripažintų Sovietam didžiausio palankumo principą, kol eis derybos dėl vidurinių rytų.

Tarp Amerikos ir Europos šaltas vėjas buvo prezidento Nixono priekaištas Europai, kad ji nekooperavo su Amerika, kai buvo siunčiama iš Amerikos pagalba Izraeliui. Europoje tai susilaukė atkričio: Nato nereikiška, kad jos nariai akiai vykdytų Amerikos politiką.

Viduje daugiausia triukšmo buvo ir yra dėl prezidento ir Kongreso konflikto, dėl įrašų atidavimo, dėl siūlomų prezidentui nepasitikėjimo. Triukšmas tebesitęsia.

KLAUPIAU IR KLAUPTSIUOS, ŽEGNOJAU IR ŽEGNOSIUOS...

3

(Ateistų metodai):

Irašymas į komjaunimą laikomas labai svarbiu ateistiškai auklėjant mokinį.

"Sprendimas tapti komjaunuoliu kartu ir sprendimas galutinai atsisakyti religinių pažiūrų". (B. Bitinas, Religiniai Mokiniai ir Jų Perauklėjimas, p. 108).

Irašant į komjaunimą mokinius neklausiamas, tikis Dievą, ar ne, o vėliau nekartą aštriai kritikojamas. Viena Čedasų vidurinės mokyklos mokinė kalba: "Aš atsimenu, kaip buvo gėda, kai mane svarstė komjaunimo susirinkimas už bažnyčios lankymą." Daugelis katalikų mokinių, įsirašiusių į komjaunimą, nenorėdami turėti mokykloje nemalonių, pradeda bažnyčios vengti, religines praktikas atlikti važiuoja kur nors toliau, kad draugai ir mokytojai nesužinotų, ir taip pamažu liaujasi praktikuoti tikėjimą. Dabartiniu metu katalikiškam Lietuvos jaunimui vis labiau aiškėja — stoti į komjaunimą yra didelė klaida.

Vidurinėse mokyklose šalia kitų būrelių turi veikti ir ateistų būrelis.

Stojančiųjų būva labai maža, todėl mokytojai prievarta verčia tikinčius mokinius dalyvauti ateistinio būrelio veikloje. Į šį būrelį dažniausiai paskiriama iš kiekvienos klasės po kelis atstovus. Kartais į ateistų būrelį surašo visus komjaunuolius, kaip antai, Pūnios vidurinėje mokykloje, o kartais — net aktyviai praktikuojančius tikėjimą mokinius, kad dalyvaudami ateistinėje veikloje "persiauklėtų".

Kai kurie mokytojai griebiasi net apgaulės, kad surašytų tikinčius vaikus į ateistų būrelį. 1972-73 m. pirmame pusmetyje Krosnos vidurinės mokyklos mokytoja Dainauskaitė pakvietė mokinius įsirašyti į būrelį, kurio nariai ekskursuos, "lankys bažnyčias" ir t.t. Nesuprasdami klasės, tikintys vaikai susirašė į ateistų būrelį, o paskui, patyrę apgaulę, išstojo.

Ateizmo nepopuliarumą moksleivių tarpe liudija faktas, kad ateistų būreliai beveik visose Lietuvos mokyklose merdi: veikia tik tiek, kiek "reikia".

Tikinčio mokinio įrašymas į ateistų būrelį yra grubiausias nusikaltimas prieš vaiko ir jo tėvų įsitikinimus.

Dar plačiau paplitęs mokinio sąžinės prievartavimas yra tikinčio mokinio vertimas pasisakyti ateistiniais klausimais, atsakinėti ateistines pamokas, rašyti ateistines temas, diktantas, dalyvauti ateistinėje saviveikloje.

B. Bitinas rašo: "Paliesime kai kuriuos būdus, naudojamus mokiniams įjungti į ateistinę veiklą. Vienas iš jų — viešas religingo mokinio pasisakymas ateistine tema (pokalbyje, skaitytojų konferencijoje, aptariant kino filmą, sienlaikraštį ir t.t.)... svarbiausia tai, kad mokinius

tokių pasisakymų paskatinamas priimti sprendimą. Dabar mokinys turi elgtis taip, kaip kalbėjo, nes priešingu atveju klasės draugai laikytų jį veidmainiu. Paauglys paprastai labai jautrus tokiam kaltinimui." ("Religiniai Mokiniai ir Jų Perauklėjimas, p. 165).

Ar reikia komentarų prie šių Lietuvos jaunimo dvasios luošintojo žodžių, liudijančių apie visišką nesiskaitymą su mokinių sąžinės laisve? Lieka tik pridėti, kad minėtoji knyga yra išleista LTSR Švietimo ministerijos ir rekomenduojama mokytojams, kaip instrukcija mokinių subiedivinimui.

Piešimo mokytojai labai dažnai liepia tikintiesiems mokiniams nupiešti ką nors ateistinio.

Už atsakymą piešti rašomi dvejetai. Šitoks tikinčių mokinių prievartavimas laikomas humanišku bei atitinkančiu Švietimo ministerijos nustatytas programoms.

Bažnyčią lankę mokiniai ne kartą yra išjuokiami ir barami

klasės susirinkimuose, sienlaikraščiuose ir t.t.

1972 m. balandžio mėn. Aštrosios Kirsnos vidurinės mokyklos X klasės mokinė Lina Galinskaitė nuėjo į kaimyno šermentis ir atsiklaupusi pasimeldė už mirusį. Mokyklos prof. komiteto pirmininkė Lukoševičienė ir partinės organizacijos sekretorė Valiukonienė, pamačiusios šermentyse besimeldžiančią mokinę, labai pasipiktino. Rytojaus dieną L. Galinskaitės klasėje buvo sušauktas skubus susirinkimas Auklėtoja viešai išbarė Liną "už klūpojimą ir žegnojimą".

— Klaupiau ir klaupsiuos. Žegnojau ir žegnosiuos. Šitai jūs man neuždrausite, nes neturite teisės, — drąsiai atsikirta tikinti mergaitė.

— Gali sau šliaužioti, bet už tai tave reikės arba iš mokyklos išmesti, arba elgesio gausi dvejetą.

Lukoševičienė i Valiukonienė pasiryžo Linos elgesį apsvaistinti visų mokinių akivaizdoje. Komjaunuoliai turės pamerkt jos elgesį.

— Mes patys einame į bažnyčią ir meldžiamės, tai kaip mes smerksime draugę? — atsikalbinėjo mokiniai.

Prof. komiteto pirmininkė sušaukė gamybinį susirinkimą; norėjo, kad bent valytojos pamerktų mergaitę, tačiau moterys sutartinai ją gynė.

Aplamai, mokytojai vengia patys išjuokti religingus mokinius (nors ir tokių (išjuokimo) faktų pasitaiko), bet taip daryti skatina mokinius. Knygoje "Religiniai Mokiniai ir Jų Perauklėjimas" rašoma: "Kai kas tvirtina, kad, ateistiškai auklėjant mokinius, nereikia naudoti satyrinės kritikos tų mokinių atžvilgiu, kurie atlikinėja religines apeigas. Mūsų sukaupytoji medžiaga rodo, kad šis teiginys negali būti kategoriškai priimtas, kai susiduriama su religingais jaunesniaisiais paaugliais. Kai kuriais atvejais net satyrine forma išreikšta visuomeninė nuomonė padeda religingiems mokiniams priimti ateistinio auklėjimo tikslus labiau, negu kitos ateistinio poveikio formos. Paauglys nenori būti juokingas kolektyve, ir tai labai dažnai padaro didesnę poveikį, negu tėvų skatinimas atlikinėti religines apeigas". (p. 122). "Mokinyms jaučiasi nesmagiai, kai ji baro už religinių apeigų atlikinėjimą, ypač jei jis yra pionierius" (t.p.).

(Bus daugiau)

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

Rietavas. Buvusioje turgaus aikštėje ties bažnyčia dabar įrengtas miesto sodelis.

Kas yra Dievas, jei reikia įrodinėti, kad jo nėra

"Buvo pats ateistinio vakaro įkarštis. Kai lektorius paklausė, ar turi kas klausimų, salės gale pakilo solidžios išvaizdos kolūkietis".

"Man, va, tamstelės, neaišku visgi, kas tas Dievas yra. Argi vertėtų įrodinėti jo nebuvimą, jei jo iš tikrųjų nebūtų? Kas gi jis?"

Trumpai atsakyti, rašo Genovaitė Jūronienė, kad jokio Dievo niekada nebuvo, nėra ir negali būti, neužteko. "Auditorija buvo perdaug marga savo pažintomis ir išsilavinimu. Be to, senesniųjų klausytojų pusėje kilęs pritarimo užklausėjui šurmulys liudijo, kad teks gana išsamiai apibūdinti Dievo vaizdinio sąvokos prasmę, prigimtį; evoliuciją bei jos formas". Toliau Jūronienė labai apgailestauja, kad to ateistinio vakaro (Pakapės kolūkis,

Šiaulių r.) metu dar nebuvo išleista Fatinos Butienės neseniai pasirodžiusi ateistinė knygutė "Ten nėra visagalio". Tai būtų buvusi didelė pagalba atsakyti į aukščiau paminėtą klausimą. Ji rašo toliau, kad ateistams ta knygelė tapsianti vadovu diskusijose tarp tikinčiųjų ir netikinčiųjų. Neaplenks jos, girdi, tikintysis, bent smalsumo skatinamas. Bet... artojas atsakymo negavo. (Elta)

Mirė prof. J. Bučas

Eidamas 73-čius metus, spalio 15 Vilniuje mirė prof. Jonas Bučas. Jis gimė 1900.XI.11 Šiaulių apskr., Pašvintinio valsč., Puodžiūnų kaime. 1919-1921 savanoriu tarnavo Lietuvos kariuomenėje. 1925 baigęs Linkuvos gimnaziją, stojo į Lietuvos universitetą ir 1929 baigė Teisų fakulteto ekonomikos skyrių, gaudamas diplomuoto ekon-

misto vardą. 1929-1931, kaip švietimo m-jos stipendininkas, ekonomikos mokslus gilino Frankfurt am Main ir Londono universitetuose. 1933 apgynė disertaciją "Ekonominio pajėgumo principas mokesčių paskirstymo teorijoje" ir gavo ekonomikos mokslų daktaro laipsnį. 1934-1939 buvo Vytauto Didžiojo universiteto Kaune privatdocentas politinės ekonomijos ir statistikos katedroje. Ekonomikos fakultetui persikėlus į Vilnių, Bučas jame dėstė ekonomikos mokslus.

Rašė — daugiausia socialiniais klausimais: Ekonomikoje, Sveikatoje, Darbe, daug rašė ir okupanto spaudoje. 1934-1940 buvo nuolatinis Ekonomistų Djos išdininkas. Užėjus bolševikams antrą kartą, prof. Bučas 1948-1956 buvo Vilniaus universiteto rektorius. 1947 Komunistų partijos narys. Palaidotas Antakalnio kapinėse. (Elta)

Kolonistus pagarbina tik mirusius

Kai sovietai į Lietuvą gabeną kolonistus (daugiausia rusus), jie apie tai ničnieko nerašo. Tikrai, kai Lietuvon atgabenti jų pareigūnai miršta, jie viešai paminimi ir, žinoma, jiems priškaitoma daugybė nuopelnų už Lietuvos sovietinimą. Štai vienas pavyzdys.

Š. m. rugsėjo 2 Vilniuje mirė Ivan Ivanovič Tiupin. Jis gimęs 1905 Riazanės oblasti. 1945 baigęs aukštąjį komunistų mokyklą, buvo atgabentas į Lietuvą, kur jam pavesta komunistuoti Kauno pramonės darbininkus 1948-1960. Jis dirbo Komunistų Partijos Lietuvos skyriaus centro komitete. Pensijon išėjęs, nebuvo grąžintas savo gimtinėn, bet iki mirties gyveno Vilniuje. (Elta)

SPARTA — Rašomos mašinėles (jv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, jv. bizno mašinos — pigliausiai. Praneškite kuo interesuojatė: ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvis advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZVA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 866 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

TAROM RADIO IR TELEVIJOS APARATUS spalvotus ir paprastus. Pateis patarnavimas įdedant naujas dalis. Aptarnaujam Queens ir apylinkas lietuvius. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N.Y. 11227 (2 biokai nuo Woodhaven Blvd.).

Kas norėtų įsigyti lietuviškų plokštelių ar lietuviškų knygų, prašomi kreiptis į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. Laidotuvių direktorius. 429 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. MARKET 2-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME, Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šermentis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

RIMOS IR JUOZO BRUŽŲ siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Dėdėlis prekių pasiūlymams. Sąžiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421. Telef. 441-4712

JUOZO ANDRŪŠIO Real Estate, Insurance, Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; 8 savaitėniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be o duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, ved. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, 296-2502 arba 296-7774; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus lietuviškus skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SIDABRINIO VĀRPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Raščūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5136.

MOVED TO LARGER QUARTERS — KORDOL FABRICS by — SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 194 ORCHARD ST. New York, N. Y. 10002, telef. AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimesiems — importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės maišytos, spalvotos, lovoms užtesalai, vilnonės skvėni ir šalikai — geriausios rūšies pigliausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Uželkite ir įsitikinsite!

LIETUVIŠKOS MUZIKOS PLOKŠTELĖS, knygos, sveikinių atvirukai, vėliavėlės, drožiniai, automobiliam lipinukai, suvenyrai gaunami Darbininko administracijoje (tel. GL 2-2923) ir ALICE'S Florist Shop, 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y. 11418. Tel. 846-9527. Krautuvė atidara 7 dienas savaitę.

Lietuviškam rajone —

LIETUVIŠKA GELIŲ PARDUOTUVĖ

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N. Y.

Gėlės įvairiom progom

Maloniai kviečiame kaiminystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; vakare: 835-4149. Čia rasite nuoširdų lietuvišką patarnavimą.

Lietuviško stiliaus paminklai sukuriami ir veltui pristatomi ir visas kapines New York, New Jersey ir Connecticut valstijose

Fasolino Memorials CO.

66-86 80th Street (prieš St. John's kapines) Middle Village, N. Y. Queens, N. Y. 11379 (212) Davenport 6-3150

— Tai yra n. asų vienintelė viet. — Gausi parodų salė

Lietuviška

KELIONIŲ AGENTŪRA

VYTIS

Romas Kezys, Pres.

2129 Knapp St., Brooklyn, N.Y. 11229 — Tel. 769-3300

- Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas
- Kelionės į visus pasaulio kontinentus
- Lietuvių grupinės kelionės atostogų metu

Patarnaujama visuose kelionių reikaluose:

LĒKTUVAI
VIESBUČIAI
LAIVAI (Cruises)
AUTOBUSAI įdomių vietų lankymas

Specialios nuolaidos:

INDIVIDAMS (ekskursiniai bilietai)
GRUPĖMS JAUNIMUI ŠEIMOMS

Senasis Kaunas, Laisvės alėja su "konke" apie 1921 metus.

PAŠVENTINTAS PAMINKLAS SESERIAI NIKODEMAI

Spalio 28, sekmadienį, Apreiškimo parapijos bažnyčioje buvo specialios pamaldos, skirtos pagerbti ir prisiminti seserį Nikodemą.

Pradžioje parapijos choras, vadovaujamas muziko Algirdo Kačanausko, atliko religinių giesmių programą. Sugiedota: — Giesmė Šiluvos Marijai — kun. L. Budrecko, Aušros Vartų Marijai — J. Naujalio, O Sanctissima — F. Fiesel, Už klystarčius žmones — A. Kačanausko, Neapleiski mūsų — B. Budriūno, Regina coeli — Mittenleiter, Malda už tėvynę — A. Kačanausko.

Viduryje giesmių (sugiedojus Užklystančius žmones) žodį tarė kun. Pr. Raugas, parapijos klebonas. Jis pasveikino dalyvius ir atkalbėjo maldas.

Vyskupijos kancleris kun. J. King kalbėjo apie sesers Nikodemos įtaką lietuvių pašaukimam. Jis taip pat pasveikino ir chorą ir pasidžiaugė jo gražiu giedojimu. Kitos bažnyčios jau neturinčios tokio choro ir vargonų.

Pamokslą apie seserį Nikodemą pasakė kun. Bruno Kruzas, Šv. Jurgio parapijos klebonas. Jis kalbėjo apie seselės meilę Dievui ir vaikui.

Po pamaldų buvo pašventintas jos paminklinis akmuo. Pašventino vyskupo vikaras kun. W. Cullen. Iškilinė dalyvavo miesto tarybos nariai Fred Richmond, Rudolph Di Blasi, sen. Chester Straub, kongresm. Joseph Lental ir keliolikos visuomenės organizacijų atstovų.

Kultūros Židinio atidarymo šventės komiteto narių dalis spalio 23 d. posėdy. Nuotr. P. Bivainio

Viso buvo apie 300 dalyvių ir 20 seselių dominikonų. Pabaigoje sugiedota Marija, Marija.

Akmuo įrengtas prieš bažnyčios duris ir aikštė pavadinta — Sister Nikodema Plaza.

Po visų apeigų visi iškilnių dalyviai buvo pavaišinti parapijos salėje.

Marijonos Adomėnienės šešerių metų mirties metinėse mišios bus aukojamos pas pranciškonus Brooklyne, N. Y., Kennebunkporte, Maine, ir Marijos bažnyčioje Centereach, N. Y., kur gyvena velionės dukra Stella Lecata. Ji visada prisimena savo mirusią motiną. Ta pačia proga Darbininko administracija dėkoja už 10 dol. auką Darbininkui paremti.

Vietoj kalėdinių atvirukų siuntinėjimo Darbininko skaitytėjai kviečiami prisijusti auką spaudai remti ir tuo pačiu sveikinti artimuosius ir draugus per laikraštį. Anksčiau prisijungę bus laiku patalpinti laikraštyje. Prašom kartu su auka pridėti ir sveikinimo tekstą, kuris bus patalpintas Darbininke.

Šis Darbininko numeris yra priešpaskutinis, išleidžiamas senose patalpose. Kitą savaitę, nuo lapkričio 7 iki 9, kelias spaustuvė, Darbininko redakciją ir vienuolynas į naujai įrengtas patalpas Kultūros Židinyje.

Spaustuvės mašinas perveža specialiai bendrovė, kuri užsiima tik mašinų pervežimu. Spėjama, kad išmontavimas, išvežimas ir pastatymas užtruks dvi dienas. Pirmą bus pastatytos svarbiausios mašinos, be kurių negali veikti spaustuvė. Jos tuoj bus įjungtos į darbą.

Darbininko redakciją ir administraciją perveža jau eilinė persikėlimo bendrovė. Pervežami visi stalai, lentynos ir kiti baldai. Paskui bus pritaikoma kiekvienam kambariui.

Lapkričio 16 dienos numeris dėl kėlimosi gali kartais neišėiti. Jei bus kokios techniškos nenumatytos kliūtys, gali perkėlimas užsistėti. Jei viskas vyktų kaip apskaičiuota, Darbininkas turėtų išeiti laiku.

Į šias patalpas Darbininkas atsikėlė 1951 metų rudenį. Tada buvo sujungta Darbininkas, ėjęs Bostone, Amerika, ėjęs Brooklyne, ir Lietuvių Žinios, ėjęsios Pittsburghe. Darbininkas buvo perkeltas iš Bostono į Brooklyną, nes jo leidimą perėmė pranciškonai, kurie gavo leidimą įsikurti Brooklyne. 1951 metais nuo balandžio mėn. Darbininkas ėjo Amerikos redakcijoj, kuri buvo Grand Street. Tų metų rudenį persikėlė į šias patalpas, kurios yra Bushwick Ave. ir Willoughby Ave. kampe. Čia vienuolynas ir Darbininko redakcija, administracija, spaustuvė išbuvo 22 metus.

Išsikeliama į geresnes, erdvesnias patalpas, kur drauge su Kultūros Židiniu turės geresnes

ELIZABETH, N.J.

Bazaras

Elizabetho Šv. Petro ir Povilo lietuvių parapijos spalio 13 ruoštas bazaras praėjo su dideliu pasisekimu ir parapijos naudai davė daugiau kaip 3,000 dol. pelno. Geraširdžių parapičių dėka bazaras buvo labai turtingas laimėjimais. Bazarą rengiant, savo darbas daug prisidėjo A. Degutienė, I. Keturvietienė, Mrs. B. Delasy, Mrs. E. O'Brien, J. Morkis ir kiti. Visiem priklausau nuoširdi padėka.

Jaunam ir energingam parapijos klebonui kun. Petriui Žemeikiui vadovaujant, parapijoj reiškiasi gyva veikla.

Parapičių lankymas

Ateinanti mėnesį bus pradėtas parapičių lankymas — kalėdojimas.

Daugeliui parapičių apsigyvenant toliau nuo parapijos centro, metinis jų lankymas — namų palaiminimas sudaro tam tikrų sunkumų. Norint to išvengti, parapičiai bus lankomi

kas antri metai. Šiais metais bus lankomi gyvenantieji Elizabetho miesto ribose, o ateinančiais metais bus lankomi visi, kurie gyvena už Elizabetho miesto ribų.

Jei kas pageidautų, kad jų namai būtų aplankomi kasmet, tepraneša parapijos kunigam.

Per Kultūros Židinį lietuvių būdini

History of Lithuania. Tai anglų kalba prel. dr. J. B. Končiaus parašyta lietuvių tautos istorija. Kaina 2 dol. Gaunama Darbininko administracijoj.

Lietuviškų kalėdinių kortelių galima gauti Darbininko administracijoj. Dėžutė su 12 kortelių religiniais arba tautiniais motyvais su lietuviškais pasveikinimais su persiuntimu 1.50 dol., arba 10 spalvotų kortelių kitokios rūšies 2 dol. Prašom laiku užsisakyti, kad laiku galėtumėt išsiųsti.

Highland Blvd. Nors namai stovi pagrečiui, bet skiriasi net dvidešimt numerį. Tokius numerius yra surašiusi New Yorko miesto valdyba, ir jų pakeisti negalima.

Visi telefonai bus suvesti šią savaitę. Kitame Darbininko numeryje bus pilnos informacijos apie spaustuvę, redakciją, administraciją, jų telefonus ir darbą naujoje vietoje.

APLANKYKITE SCHRAGER'S
importuotų ir vietinių BALDŲ parodą.
Čia Jūs rasite

PIRMOS RŪŠIES GAMYBOS GERIAUSIOS KOKYBĖS ŽEMŲ KAINŲ

didelį pasirinkimą

SCHRAGER'S
Salonų komplektai, miegamųjų baldai, dinetės, bufetai, atverčiamos sofos, foteliai, atlošiami foteliai, taip pat kilimai, lempos, matracai vieniški baldai.

SCHRAGER'S
336 East 86th St. (tarp 1 ir 2 Aves.)
New York City Tel.: TR 9-0400

Atdara kasdien iki 8 val. — antrad. ir šeštad. iki 6 val.
(Mokėjimo sąlygos pagal pirkėjo pageidavimą)

Geriausios medžiagos gaunamos pigia kaina ypač sluntiniam į Lietuvą.
(Polyester-Knits yardas 2.50, Arnel Jersey jardas 89 c.)

AMERICAN FABRICS
55-35 Myrtle Ave. (Putnam kampas)
Ridgewood, N. Y. 11227 Tel. 456-5046
(Traukinio stotis Wyckoff, Autobusas Putnam)
Kam pirkti iš svetimų, jei gaunam pas savus
Monika Macežinskaitė, sav.

BOSTONO ŽINIOS

Mišios už Lietuvą bus transliuojamos per Bostono televizijos WNAC stotį, kanalas 7. Transliuojama lapkričio 11, sekmadienį, nuo 9:15 iki 10 val. r. Mišias aukoja ir pamokslą sako kun. Albertas Kontautas, Lietuvos vyčių vyriausias dvasios vadas ir dabartinis Šv. Margaritos parapijos klebonas, Beverly Farms, Mass. Mišias užprašė Lietuvos vyčių Naujosios Anglijos apskritis per savo dvasios vadą kun. A. Janiūną. Bostono arkivyskupija kas sekmadienį tokias mišias transliuoja per televiziją ir tuo nori padėti seneliams bei ligoniams, kurie negali išeiti iš namų. Programa pasiekia visą Naująją Angliją, kur gyvena apie 15 milijonų žmonių.

Kun. Antanas Kneizys vikarauja Šv. Mykolo parapijoje Hudson, Mass. Prieš 15 metų jis buvo sukūręs Šv. Petro lietuvių parapijos CYO orkestrą — beną, kuris dalyvavo daugelyje lietuvių rengimų.

Jo artimiausias kaimynas yra kun. Albinas Jankauskas, kuris šią vasarą Worcesterio vysku

Lietuvių kalbai išmokyti geriausiai tinka Introduction to Modern Lithuanian (gramatika su 40 pamokų) — 8 dol. ir Lithuanian Language Record (plokštelė su 20 pamokų) — 5 dol. Tai geriausia dovana vardinį, gimtadienio, mokyklos baigimo ar vestuvių progomis sūniui, dukrai, anūkam ar daugiam. Užsakant už 13 dol. gramatiką ir plokštelę, dovanų pridėdama knyga "Vytautas the Great". Persiuntimui pridėti 50 c. Kreiptis: Darbininko administracija, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Reta proga pensininkam pigiai gyventi už miesto ribų. Maple Shade, N. J., arti Philadelphia, išnuomojamas gražus paskiras su dideliu lotu namas iš 3 miegamųjų, virtuvės, valgomojo ir kitų kambarių, su alyvos apšildymu. Arti krautuvės, bažnyčia, mokykla ir autobusas. Mėnesiui nuoma tik 50 dol. Interesuoti gali skambinti tel. (609) 667-1124.

Žiemos Ekskursija į Lietuvą
Išvyksta 1973 m. gruodžio 21 dieną — grįžta 1974 sausio 4 dieną

15 dienų (Vilniuje 5, Kaune 1, Rygoje 5, Leningrade 2, ir Helsinkyje 2)

Iš Bostono ir New Yorko
Kaina tik \$696.00
Vykstantiems iš Chicagos — \$100.00 daugiau
iš Clevelando — \$74.00 daugiau

Grupėje dalyvių skaičius ribotas NESIVĖLUOKITE!

Smulkesnių žinių ir registracijos reikalu kreipkitės į:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE
393 West Broadway
South Boston, Mass. 02127
Telefonas: (617) 268-8764
Savininkė: Aldona Adomonienė

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK
Inkorporuotas 1883

460 West Broadway, South Boston Massachusetts
"Kur tūkstančiai taupo milijonus"
ALFRED W. ARCHIBALD, President

Šio banko direktorių taryboje yra adv. Johnas J. Grigaitis. Reikala su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. Turtas — Aseta virš \$213,000,000.

CURRENT DIVIDEND RATES

• Regular a/c — 5 1/4%	• 1 year Term Deposit — 5%
• Special Notice a/c — 5 1/2%	• 2 year Term Deposit — 6%

— All Accounts Compounded Daily —

UŽSAKYKITE DABAR GERIAUSIĄ DOVANĄ I LIETUVĄ SPECIALŲS RUBLIŲ PAŽYMĖJIMAI

Su specialiais rublių pažymėjimais jūsų giminės gali įsigyti, ką tik nori, už dalelę reguliarios kainos.

Tai yra panašu, lyg kad eitumėte į krautuvę su 100 dolerių ir gautumėte prekių už 200 dol., 300 dol. ar net už daugiau. Specialūs rublių pažymėjimai taip pat gali būti iškeisti į reguliarius rublius, naudojantis aukščiausiais tarifais.

Pilnai garantuota, greičiausias pristatymas

Pažymėjimai pristatomi jūsų giminėms maždaug per 3 savaites. Vieno specialaus rublio vertė 2.70 dol. Ši vertė yra galutinė. Jokių kitų primokėjimų.

Prašykite mūsų nemokamo iliustruoto katalogo

Užsakykite dabar UŽSAKYKITE TIK PER INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd St. Fifth Floor
New York, N. Y. 10010
Tel. 982-1530
LABAI SVARBŪS AUTOMOBILIAI

Greičiausias pristatymas

ZHIGULI VAZ 2101 \$3627.00
Naujausias, patobulintas eksporto modelis
ZHIGULI VAZ 2103 \$4156.00
ZHIGULI VAZ 2102 Station Wagon \$3997.00
Eksporto modelis
MOSKVITCH 412 IE \$3677.00
MOSKVITCH 408 IE \$3381.00
ZAPOROZHETS ZAZ 968 \$2318.00

Prašykite mūsų specialaus biuletenio su automobilių paveikslais

Apartmentai
Naudoti drabužiai
Prašykite mūsų specialaus biuletenio

Stoje prekyboje mes turime 24 metų patirtį ir daug tūkstančių patenkintų klientų!

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJITENOS**

Redakcija455-7281
Administracija452-2923
Spaustuvė452-6916
Vienuolynas455-7068
Kultūros Židinys827-9865

Vytauto Didžiojo Universiteto minėjimas bus lapkričio 3, šeštadienį, 4 v. popiet (ne lapkričio 4, kaip buvo paskelbta Darbininko praeitame numeryje), Carnegie Endowment International Center, 345 East 46 St., Manhattane.
(Žiūr. skelbimą).

Moksleivių ateitininkų kursai Putname rengiami lapkričio 22-25, Padėkos dienos savaitgalį. Kursų tema — pažiuologija. Prašome visus registruotis pas Ireną Eivienę, 137 Bellevue, Brockton, Mass. 02402. Registracijos mokestis — 5 dol., mokestis už kursus — 20 dol.

I pianisto Andriaus Kuprevičiaus koncertą bilietų galima gauti J. Andriūšio ir V. Gerulaičio įstaigose. Koncertas bus lapkričio 10, šeštadienį, 5 val. popiet, Town Hall salėje, Manhattane. Jį globoja ir bilietus platina LMK Federacijos New Yorko klubas, kuriam pirmininkauja dr. M. Žukauskienė.

Dr. Domo Jasaičio 75 metų sukaktis minima lapkričio 11 Apreiškimo parapijos salėje. Kalbės Stasys Lušys iš Bostono, Juozas Laučka iš Washingtono. Meninę programą atliks pianistė Julija Rajauskaitė-Petrauskienė ir dramos aktorius Henrikas Kačinskas. Programa prasidės 1 val. Po programos visus pavaišins klebonas kun. Pr. Raugalas.

Lietuvių fotografų rinkinių darbų paroda bus gruodžio 16, sekmadienį, Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyne. Ta pačia proga bus rodomi ir kun. Alg. Kezio, S. J., naujausi filmai — filmo "Dvylika" antroji dalis (prel. P. Juras, Juzė Vaičiūnienė ir dr. Petras Daužvardis), prof. A. Salio filmas ir žaismingas filmas apie Chicagos Jaunimo Centro statybą.

Balfo seimas vyksta lapkričio 10 Clevelande, naujuose lietuvių namuose. Iš New Yorko į seimą rengiasi važiuoti keletas delegatų.

Arnoldas Voketaitis dainuoja New Yorko State Theatre "Sevilijos kirpėjo" operos Don Basilio vaidmenį lapkričio 3 d. 2 val. popiet ir lapkričio 8 d. vakarą.

A. a. Marijos Vandos Urbanavičiūtės trečiųjų mirties metinių proga dr. Jadvyga Urbanavičiūtė, Spring Valley, N. Y., aukoja Kultūros Židiniui 50 dol. Nuosirdus ačiū.

Per Kario žurnalą spaustuvės statybai aukojo: 20 dol. Andrius Butkūnas, St. Charles, Ill.; 10 dol. — Jonas Rauba, Grand Rapids, Mich.

Columbus Klube spalio 23 įvyko New Yorko Svetimų Valsčių Konsulų Draugijos narių susirinkimas ir užkandžiai. Buvo renkama nauja Draugijos valdyba. Europos valstybių konsulų grupei pasiūlius, pirmininku buvo išrinktas Vakarų Vokietijos generalinis konsulas grafas Harald von Posadowsky-Wehner. Užkandžiuose ir rinkimuose dalyvavo ir Lietuvos generalinis konsulas Anicetas Simutis.

Cypress Hills sekcijoj parduodamas dviejų šeimų mūrinis namas iš 6 ir 5 kambarių, naujai sutvarkytas ir laisvas užėmimui. Kaina 28,000. Skambinti tel. 277-8449.

Ieško 3 kambarių buto ramio pensininkui pora Richmond Hill, Woodhaven ar Maspetho rajonuose. Skambinti tel. (516) 671-2297.

KAS BUS ŽIDINIO BALIUJE

Lietuvių Kultūros Židinio New Yorko atidarymo balius įvyks šeštadienį, gruodžio pirmą, 7 val. vak.

Atvykusieji į balių ras vietą pasistatyti automobiliams apšviestame kieme. Nuo 7 iki 8 val. besirenkantieji svečiai bus kavinėje vaišinami kokteiliais. 8 val. bus atidarytos naujosios salės durys. Svečiai bus susodinti prie vaišėmis apkrautų ir papuoštų stalų. Tada įvyks trumpa oficialioji atidarymo dalis, o po to šampanu ir užkandžiais bus pradedamas pats balius. Svečius linksmins ir šokiam gros pirmos klasės orkestras.

Tarp šokių — staigmena. Atvykęs iš Bostono su specialia programa dalyvaus mūsų žymus humoristas poetas Antanas Gustaitis. Baliaus svečiai turės progą išgirsti rinkinius Ant. Gustaičio eilėraščius. Jo taiklūs lengvos satyros posmai visus pakutena, bet nieko neužgauna.

Baliaus metu, mūsų jaunimui patarnaujant, bus patiekta šilta vakarienė. Po to, žinoma, ir kavutė su pyragais bei pyragaičiais. Čia kita staigmena. Visą baliaus maistą, pradedant šaltais užkandžiais, šampanu, šiltais valgiais ir baigiant kava, šiai progai paaukoją ponis E. Mickleliūnienė. Ši gausiais tūkstančiais parėmusi Židinio statybą geradarė ne tik paaukos baliui maisto produktus, bet ir pati su pagalbininkėmis pagamins visą maistą.

Gal būt, keistokai skamba, bet tikrasis Židinio atidarymo baliaus tikslas ir yra pats Židinio atidarymas. Baliaus pajamos bus panaudotos užmokėti už įrengimus ir baldus, be kurių Kultūros Židinys negalėtų būti atidarytas visuomenės naudojimui. Visos mūsų organizacijos turėtų šio reikalo svarbą suprasti ir neatidėliodamos užsisakyti baliui stalus. Su užsakymais kreiptis į J. Vytuvienę, 846-2980 (vakarais) ir į A. Radzivanienę, 441-9720 (visą dieną). 75 dol. auką nuo kiekvieno žmogaus siųsti tiesiog tėvams pranciškionams.

Baliuje vietos dar yra, bet pavėlavusiems gali jos pritrūkti. Šia proga reikia pažymėti, kad asmenys, kurie aukojo pereinamam Židinio vėjui baliui, bet jį nepateko, turi pirmenybę šiam atidarymo baliuje dalyvauti be specialios aukos.

Tikslas yra gražus, proga — puiki. Kultūros Židinio atidarymas bus istorinis įvykis New Yorko lietuvių gyvenime. Paskubėkim jame dalyvauti.

Alg. Š.

Vilniaus sukakties minėjimo komitetas su paskaitininku prof. J. Puzinu. Iš k. 1-je eilėje: A. Koncė, J. Kiaunė, prof. J. Puzinas, Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, A. Čekienė, dr. Br. Nemickas, L. Virbickas, J. Kumpikas, II eilėje — J. Bagdonas, A. Vebeliūnas, J. Maurukas, V. Šventoraitis, E. Vaičiulis, A. Jurgėla, K. Bačasuskas. Nuotr. L. Tamošaičio

PRISIMINTA VILNIAUS 650 METŲ SUKAKTIS

Spalio 28, sekmadienį, Kolumbo vyčių salėje Woodhavene buvo surengta Vilniaus miesto 650 metų sukaktis. Rengė specialus komitetas, kuriam pirmininkavo dr. Bronius Nemickas. Šį minėjimą surengti iniciatyvos ėmėsi Tautinės Sąjungos I ir XI skyriai. Buvo sudarytas kelių organizacijų komitetas.

Kolumbo vyčių salė pertvarkyta, papuošta, pritaikyta amerikiečių vestuvėm, turi pastovų pakilusių stalų ir veidrodžių sieną. Čia ir buvo įrengta minėjimo tribūna.

Minėjimą pradėjo dr. Br. Nemickas, pakviesdamas sugiedoti Lietuvos himną. Paskui už žaliai užtiesto stalo sukviėte didelį prezidentumą. Čia buvo Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, Vliko pirm. dr. K. Valiūnas, Laisvės Komiteto pirm. V. Sdzikauskas, Liet. Tautinės Sąjungos pirm. E. Čekienė, LB New Yorko apygardos pirm. A. Vakselis, Altos pirm. St. Briedis, Moterų Klubų Federacijos pirm. Ir. Banaitienė, Jurgis Kiaunė, kuris labiausiai sielojosi šiuo minėjimu, L. Virbickas — savanorių kūrėjų atstovas, ra-

Skubiai parduodama Brooklyne gėrimų krautuvė kartu su dviejų šeimų namu. Krautuvės metinė apyvarta virš 130,000 dol. Geras šiai prekybai rajonas. Skambinti 471-5909 arba 441-4712, vakarais 387-2089.

Pigiajai parduodama visai nevertota lignonui kėdė (Wheelchair). Tel. 538-3040.

Išnuomojami du butai Richmond Hill rajone, vienas 5 kambarių, kitas 6 kambarių. Skambinti tel. 846-6498.

movėnų pirm. V. Šventoraitis, paskaitininkas prof. dr. J. Puzinas.

Kelionė į praeitį Akademijai praversti pakvietė Ireną Vebliaitienę. Ji tuoj ir padeklamavo Maironio eilėraštį apie Vilnių. Tada pristatė paskaitininką prof. J. Puziną. Jis yra archeologas, kuris ir dabar domisi Vilniaus iškaskenomis.

Pradžioje jis prisiminė, kodėl štai minima 650 metų sukaktis. Prieš tiek metų Gediminas parašė laišką Hanzos miestam. Laiške paminėjo Vilnių. Tai buvo pirmasis Vilniaus paskardėnimas Vakaruose. Miestas senesnis nei 650 metų. Spėjama, kad Mindaugo laikais jau čia buvo pastatyta katedra. Gediminas Vilniuje jau pastoviai įsikūrė, perkėlė savo sostinę.

Toliau prelegentas palietė Vilniaus legendas, jo augimą ir jo reikšmę.

Paskaita buvo trumpa. Ji turėjo būti sujungta su skaidrių rodymu, bet techniškai tai buvo neįmanoma. Skaidrės buvo nukeltos į galą.

Toliau Ir. Vebliaitienė pakvietė Paulių Jurkų paskaityti apybraižas apie Vilnių. Jis atėjęs pirmiausia prie prezidentumo stalo pakabino savotišką vėliavą — kilimą, skirtą atžymėti Vilniaus sukaktį. Tą audinį atnešė vienas žmogus jau programai prasidėjus ir padavė P. Jurkui. Audinys lininis, jausta žodžiai "Sveikas, senasis Vilniau 650 m." Jausta ir Gedimino pilis.

Šis linų audinys, atkeliavęs iš Vilniaus, padvelkė malonių sentimentu ir buvo pasitiktas rankų plojimu.

Apybraižoje P. Jurkus prisiminė studentų dienas Vilniuje,

kaip studentus veikė praeitis. Prisiminė, kaip su draugais naktį užkopė į Gedimino pilies bokštą. Pabaigai paskaitė visą Gedimino laišką, parašytą 1323 sausio 25.

Toliau Jonas Rūtenis paskaitė Baladę — "Dziedukas", kur parafrazuojama daina "Vai kur buvai dzieduk mano" ... ir poemėlę "Sostinė".

Tada persiorganizuota rodyti skaidres. Tuo metu žodį tarė Lietuvos gen. konsulas A. Simutis. Dr. Br. Nemickas pristatė tolimuosius svečius. Buvo atvykę dr. ir E. Deveniai, kurie gyvena Kalifornijoje ir kurie čia buvo atvykę pasisvečiuoti. Buvo ir dr. Petras Vileišis, Hartfordo LB apygardos pirmininkas. Visa Vileišių šeima glaudžiai susijusi su Vilniumi, su Vilniaus sulietuvininimu, supramoninimu. I šį minėjimą ir buvo suvažiavę bent keli šios garsios šeimos nariai. Gaile, kad pirmininkavęs to neišryškino. Gi dr. Vileišį reikėjo pakviesti į prezidentumą, nes jo ryšiai su Vilniumi tikrai dideli.

Persiorganizavus parodyta apie 60 skaidrių. Jas demonstravo V. Radzivanas su savo aparatu, gi paaikino pats profesorius. Pradėta nuo Kernavės pilies, prieita prie Trakų, Vilniaus, įvairių archeologinių kasinėjimų, parodyta pagrindiniai Vilniaus pastatai, išryškinta jų istorija.

Pats minėjimas užsitęsė apie dvi su puse valandos. Buvo atsilankę gražios publikos pilna salė. Salės galinė ir šoninė siena buvo papuoštos Vilniaus paveikslais. Juos nutapė P. Jurkus (4 pav.), M. Žukauskienė (3 pav.)

Vaišes surengė M. Ulėnienė, T. Penikienė ir p. Noakienė. Pasisvečiuota apie porą valandų. (p.j.)

Pianistas Andrius Kuprevičius. Jo koncertas rengiamas lapkričio 10, šeštadienį, 5 v. popiet Town Hall salėje Manhattane.

VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETO MINĖJIMAS

lapkričio 3, ŠEŠTADIENI,

Carnegie Endowment International Center, 345 East 46 Street, Mahhattan, N. Y.

1. Prof. dr. Jono Puzino paskaita — "Vytauto Didžiojo Universiteto vaidmuo lietuvių tautinei kultūrai".
2. Aldonos Nasvytytės-Augustinavičienės paskaita — "Studentų asmenybės ugdymas Vytauto Didžiojo Universitete".
3. Vytauto Didžiojo Universiteto vaizdai skaidrėse, redagavo Paulius Jurkus, fotografavo Vytautas Augustinas ir Romualdas Kisielius
4. Parodėlė iš akademinio gyvenimo. Parodą tvarko dr. Marija Žukauskienė.
5. Minėjimas vajcainamas muzika, kurią atrinko ir į garsines juostas įrašė muzikas Vytautas Strolia. Po programos — kavutė.

Ponios prašomos pasipuošti tautiniais drabužiais, baigę Vytauto Didžiojo Universitetą ar jį lanke kviečiami dalyvauti su korporacijos spalvomis. Išlaidoms padengti aukojama ne mažiau 5 dol., studentams ir moksleiviams įėjimas nemokamas. Atskiri kvietimai nebus siuntinėjami. Pradžią 4 v. popiet. Visus maloniai atsilankyti kviečia

Rengimo Komitetas

KULTŪROS ŽIDINIO ATIDARYMO BALIUS

KADA? —

Gruodžio 1 d., šeštadienį, 7 v.v.

KUR? —

Naujose Kultūros Židinio patalpose, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

KAS GALĖS DALYVAUTI? —

Visi, paaukoję Kultūros Židinio vidaus įrengimui 75 dol. ar daugiau nuo š. m. spalio 4 d. iki lapkričio 24 d.

KOKIU ADRESU SIŪSTI AUKAS? —

FRANCISCAN FATHERS
Building Fund
361 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

KOKIA PROGRAMA? —

7 v.v. kotelis,
8 v.v. puota su šampanu
trumpa oficiali dalis
linksma meninė programa
šokiai, grojant puikiam orkestrui

VIETŲ SKAIČIUS RIBOTAS
VIETAS PRAŠOM REZERVUOTIS IŠ ANKSTO:

p. J. VYTUVIENĖ, tel. VI 6-2980
p. A. RADZIVANIENĖ, tel. 441-9720